

:: Transport wydajny energetycznie

© EMT - Empresa Municipal de Transportes de Valencia

Każdego dnia miliony osób w całej UE korzystają ze środków transportu, takich jak samochody, pociągi, autobusy i samoloty. Transport odgrywa bardzo ważną rolę w gospodarce i stanowi siłę napędową dla firm i handlu. Pozwala także poszczególnym osobom rozwijać się zawodowo i poszerzać horyzonty.

Jednakże systemy transportowe mają znaczny wpływ na zużycie energii. Sektor ten odpowiada za prawie 20% całkowitej konsumpcji energii w UE, a 98% tego zużycia pochodzi z paliw kopalnych. W związku z rozszerzeniem wspólnego rynku i trendami globalizacyjnymi transport towarów i osób w UE rozwija się i stał się

najszybciej rosnącym sektorem pod względem wykorzystywania energii i emisji gazów cieplarnianych. Ponadto w UE większość dóbr przewożonych jest drogami, czyli przy pomocy jednego z najbardziej energochłonnych rodzajów transportu.

Istnieją już czystsze środki transportu zużywające mniej energii, na przykład systemy inteligentnego zarządzania mobilnością lub technologie „czystych” pojazdów. Jednakże by doprowadzić do ich upowszechnienia, ludzie powinni zmienić swoje podejście, a na szczeblach lokalnym i krajowym należy stworzyć właściwe polityki.

:: Co robi Unia Europejska?

Ważne polityki

- **Plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii** (2006) obejmuje serię inicjatyw w zakresie bardziej wydajnego energetycznie transportu.
- Europejska Polityka Energetyczna (marzec 2007) zawiera zobowiązanie do zredukowania emisji gazów cieplarnianych o 20% do roku 2020 i do odpowiedniego zwiększenia wydajności energetycznej.
- Na mocy dyrektywy **w sprawie umieszczania na pojazdach etykiet z informacją na temat efektywności zużycia paliwa** (1999/94/WE) dilerzy sprzedający nowe samochody muszą dostarczać klientom informacje na temat zużycia paliwa i emisji CO₂ przez pojazdy. Dane te powinny być dostępne na etykietach i w materiałach promocyjnych.
- Biała Księga „Europejska polityka transportowa do 2010 r.: czas na decyzję” (2001) i wyniki jej przeglądu „Utrzymać Europę w ruchu” określają podstawowe założenia dla przejścia do bardziej zrównoważonych metod transportu dzięki skupieniu uwagi polityki transportowej na użytkownikach.
- **Zielona Księga na temat mobilności w mieście** (wrzesień 2007) rozpoczęła debatę na temat najważniejszych zagadnień: przejezdnych i bardziej proekologicznych miast, inteligentniejszej mobilności w mieście oraz uczynienia transportu miejskiego łatwiej dostępnym i bezpieczniejszym.

Inicjatywy związane ze zrównoważoną mobilnością:

- **CIVITAS** pomaga miastom wprowadzić bardziej wydajne

energetycznie systemy transportu dzięki wdrożeniu oraz ocenie technologii i polityk.

<http://www.civitas-initiative.org/main.phtml?lan=en>

- Program **STEER** w ramach inicjatywy **Inteligentna Energia dla Europy (IEE)** finansuje około 30 projektów mających na celu usuwanie niezwiązanych z technologią barier stojących na drodze do bardziej zrównoważonej mobilności.
http://ec.europa.eu/energy/intelligent/index_en.html
- Program **LIFE** wspiera projekty dotyczące zrównoważonego transportu w ramach szerokiego zakresu inicjatyw.
http://ec.europa.eu/environment/life/themes/urban/documents/urban_transport.pdf
- UE wspiera badania dotyczące **wydajnych energetycznie technologii transportowych**, takich jak samochody napędzane wodorem.
- **ELTIS** wspiera przekazywanie wiedzy i wymianę doświadczeń w dziedzinie transportu miejskiego i regionalnego.
<http://www.eltis.org>
- Program **Marco Polo** wspiera projekty przechodzenia od transportu drogowego do środków bardziej wydajnych energetycznie, takich jak kolej, żegluga śródlądowa, żegluga morska bliskiego zasięgu czy też „autostrady morskie”.
- Doroczny **Tydzień Mobilności** promuje zrównoważony transport wśród firm i społeczeństwa. Uczestniczy w nim wiele miast i metropolii z całej UE.

:: Czystsze pojazdy drogowe i transport miejski

Bardzo istotne jest maksymalne wykorzystanie najbardziej wydajnych form transportu, takich jak komunikacja publiczna w małych i dużych miastach oraz kolej na dłuższych trasach. Jednakże samochody zawsze będą stanowić ważny środek transportu. Dlatego też należy zadbać o to, by paliwo było wykorzystywane jak najbardziej wydajnie.

Znaczny potencjał oszczędności energii tkwi w zwiększaniu wydajności poszczególnych elementów składowych pojazdów, takich jak systemy klimatyzacji czy też opony. Według oszacowań odpowiednie ciśnienie powietrza w oponach może zmniejszyć zużycie paliwa nawet o 5%. Zatem instalowanie systemów monitoringu ciśnienia we wszystkich nowych samochodach może znacznie przyczynić się do zredukowania marnotrawstwa energii.

Bardziej proekologiczne samochody już istnieją, jednakże nie są w stanie konkurować na rynku z tradycyjnymi modelami. Zamówienia publiczne i społeczne kampanie uświadamiające to dwa kolejne sposoby stymulowania rynku. Potrzebne jest także większe wsparcie finansowe mające zachęcić producentów do opracowywania bardziej wydajnych pojazdów.

Także badania i rozwój w dziedzinie efektywnych energetycznie pojazdów wykorzystujących alternatywne technologie napędowe, takie jak energia elektryczna, silniki hybrydowe czy też ogniwa paliwowe, powinny uzyskać znaczącą pomoc.

Mało wydajny transport miejski prowadzi do niepotrzebnego zużycia energii. Samorządy lokalne mogą w pierwszej kolejności wyposażać floty pojazdów publicznych, takich jak autobusy lub śmieciarki, w urządzenia pozwalające wykorzystywać czystą energię, na przykład biopaliwa, sprężony gaz ziemny lub elektryczność. Tego rodzaju inicjatywy, jeśli zostaną odpowiednio nagłośnione, mogą prowadzić do zmian społecznych.

:: Dobra praktyka

La Ribera na biodieslu (od 2003 roku)

Ten projekt wspólnotowy realizowany w hiszpańskim regionie La Ribera rozwiązał problemy z odpadami i pomógł w walce ze zmianą klimatu dzięki wykorzystaniu starych olejów roślinnych do produkcji zrównoważonego paliwa. Koordynatorem jest agencja L'Agència Energètica de la Ribera (AER). Projekt finansują samorząd regionalny i UE. Polega na odbieraniu zużytego oleju roślinnego od producentów żywności i restauracji oraz na przekształcaniu go w biodiesel. Paliwo jest wykorzystywane w pojazdach publicznych, gdzie zastępuje tradycyjny olej napędowy, dzięki czemu zredukowano emisję CO₂.

W 2004 – w pierwszym roku zbiórki – udało się zgromadzić 260 698 litrów oleju od 418 firm. Wyprodukowany biodiesel wykorzystano do pojazdów samorządowych w 32 miastach.

System ten także znacznie podniósł lokalną świadomość w zakresie recyklingu i biopaliw, zarówno wśród przedsiębiorców, jak konsumentów. W przyszłości do zbiórki włączone zostaną także oleje z gospodarstw domowych.

<http://www.managenergy.net/download/gp2005.pdf>

:: Wydajność energetyczna w innych środkach transportu

Należy uświadamiać społeczeństwo o środkach przewozu zużywających mniej energii niż transport drogowy, zwłaszcza przy przewożeniu towarów na długich trasach. Szczególnie skuteczne jest przechodzenie na transport kolejowy lub rozwijanie wydajnych systemów żeglugi morskiej bliskiego zasięgu („autostrady morskie”). Kładzie się nacisk na łączenie różnych środków transportu, by zwiększyć wydajność.

Transport lotniczy nadal ma o wiele większe oddziaływanie na środowisko niż inne środki i szybko się rozwija. Potrzebne są znaczne wysiłki, by zredukować popyt na rejsy lotnicze oraz by konieczne podróże stały się bardziej wydajne energetycznie.

:: Przemysłana mobilność

W celu osiągnięcia bardziej zrównoważonego transportu kluczowa jest zmiana naszych zachowań. Wśród działań, które mogą podjąć poszczególne osoby, znajdują się: częstsze korzystanie z transportu publicznego, dzielenie się samochodami, jazda na rowerze, chodzenie na piechotę lub praca w domu.

Na szczeblu wspólnotowym samorzady lokalne i firmy mogą okazać się liderami, promując i zachęcając własnych pracowników do bardziej zrównoważonej mobilności. Jednocześnie system oświaty i szkoły mogą uświadamiać przyszłym pokoleniom wagę tych zagadnień.

Także zmiana sposobu prowadzenia samochodu może znacznie zredukować zużycie paliwa. Złote zasady oszczędzania paliwa to jak najszybsza zmiana biegu, utrzymywanie stałej prędkości, częste sprawdzanie ciśnienia w oponach i powolne hamowanie.

Szkoły nauki jazdy i salony samochodowe mogą uczestniczyć w działaniach propagujących proekologiczną technikę jazdy. Można włączyć zagadnienie bardziej wydajnych paliwowo zachowań do programów szkolenia kierowców. Warto do ich promocji wykorzystać zalety finansowe – statystyczny kierowca może oszczędzić nawet 100 euro w roku na rachunkach za benzynę.

:: Dobra praktyka

Europejska kampania na rzecz promocji efektywnych energetycznie zachowań kierowców i bezpieczeństwa (ECODRIVEN)

Kampania ta, prowadzona w dziewięciu krajach w latach 2007 i 2008, ma na celu upowszechnienie proekologicznej techniki jazdy – sprytnych, łatwych i bezpiecznych technik prowadzenia pojazdu, które prowadzą do średnich oszczędności paliwa sięgających 5-10%.

Ekologiczne prowadzenie przynosi korzyści kierowcom samochodów, furgonetek, ciężarówek i autobusów: oszczędność kosztów, mniej wypadków i niższy poziom hałasu, a także zredukowane emisje. Działania tej kampanii są organizowane przez samorzady miejskie, MŚP oraz przewoźników z pomocą dilerów samochodowych, stacji benzynowych, klubów wycieczkowych, sklepów, stowarzyszeń kierowców i szkół.

Celem kampanii jest dotarcie do 2,5 miliona kierowców i uniknięcie emisji 0,5 miliona ton CO₂ w okresie do roku 2010.

<http://www.ecodrive.org>

<http://ec.europa.eu/energy/intelligent/projects/doc/factsheets/ecodriven.pdf>

:: Czym jest ManagEnergy?

ManagEnergy to inicjatywa Dyrekcyj Generalnej ds. Energii i Transportu Komisji Europejskiej, oparta o plan Inteligentna Energia – Program dla Europy. Ma na celu wsparcie lokalnych i regionalnych działań w zakresie wydajności energetycznej oraz energii odnawialnych poprzez warsztaty szkoleniowe i wydarzenia internetowe. Dodatkowo udziela się informacji o studiach przypadków, dobrej praktyce, ustawodawstwie i programach europejskich.

ManagEnergy to także europejska sieć lokalnych i regionalnych agencji energetycznych (LEAs). Agencje te promują wprowadzanie dobrych praktyk zarządzania energią, wspierają zrównoważony rozwój, udzielają informacji i wskazówek oraz oferują inne usługi, w zależności od miejscowych potrzeb.

www.managenergy.net

Klauzula o wyłączeniu odpowiedzialności i nota o prawach autorskich dla zestawu informacji programu ManagEnergy
Niniejszy zestaw informacji został opracowany w imieniu Komisji Europejskiej. Komisja Europejska nie gwarantuje dokładności danych i informacji w nim zawartych, ani nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek ich użycie.

© Wspólnoty Europejskie, 2008

Reprodukcja dozwolona pod warunkiem podania źródła.

K O M I S J A
EUROPEJSKA